

TRANSFORMATION OF EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS FOR ADULT EDUCATION IN ITALY AS A RESPONSE ON MODERN DEMANDS

Summary. *The article deals with the educational tendencies and transformations that take place in the Italian system of adult education at the period of globalization, crises and economical changes. The ongoing processes in the field of adult education aimed at the modern educational demands are being enclosed. Adult education in Italy now is facing new challenges and it is closely connected with changes in Italian economy and social migration processes all over the world. New personal approach to each adult student is a key task of a new concept. A new idea – not only to educate an adult student but as well to support it financially – is being discussed among Italian scientists. New educational centers are aimed not only on enlarging of cultural basis of Italian workers as it was envisaged but also on education of illiterate migrants who become members of this society. Young people giving up studying are also a challenge to education system. Only new personal approach with the help of distant education can contribute to the solving this problem. Constantly changing range of electronic devices and new skills demanded for using it, new computer programs motivate adult learners to visit special courses. All formal skills and knowledge will be certified as well as informal and non-formal.*

Key words: *adult education, Centri Territoriali Permanenti, adult learning, educational system, educational demands.*

Bibliography

1. Sigayeva L.Ye. Tendenciya rozvy`tku osvity` dorosly`x v Ukrayini na pochatku XXI st. / Sigayeva L.Ye. // *Osvita dorosly`x: teoriya, dosvid, perspekty vy`* : zb. nauk. pr. – K.: TOV VD «ЕКМО», 2011. – Vy`p. 3, chast. II. – S. 132-133.

2. Stefanenko P. Dy`dakty`chni osobly`vosti dy`stancijnogo navchannya u vy`shnij shkoli / P. Stefanenko // *Pedagogika i psy`xologiya profesijnoyi osvity`*. – 2004. – №1. – S. 22-33.

3. Florenzano F. Ipotesi per un sistema di formazione continua in Umbria / F. Florenzano // . – Roma: Agenzia Umbria Ricerca, 2004. – P. 19.

4. Zakon № 296 vid 27/12/2006 pro reorganizaciyu sitky` provincijnoyi TPCz v PCzDOD sitku tery`torial`nu [Elektronny`] resurs] / LEGGE 27/12/ 2006, n. 296. – Rezhym`m dostupu 5.11.2013: <Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato (legge finanziaria 2007). (GU n.299 del 27-12-2006 - Suppl. Ordinario n. 244)>. – Zagol. z ekranu. – Mova ital.

5. Marconi A. Da Centri Territoriali Permanenti a Centri provinciali dilstruzione per Adulti / A. Marconi [Elektronny`] resurs]. – Rezhim`m dostupu 7.11.2013: <[http://giuriweb.unich.it/formazione/slide_centri_territoriali. pdf](http://giuriweb.unich.it/formazione/slide_centri_territoriali.pdf)>. – Zagol. z ekranu. – Mova ital.

УДК 17:111.852:7.071 Воробкевич С.

Філіпчук Георгій Георгійович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України
E-mail: andragogika@ukr.net

ПРИНЦИПИ НАРОДНОСТІ В ТВОРЧОСТІ С. ВОРОБКЕВИЧА

Природно, що народ завжди в будь-які часи, зокрема і коли в силу історичних обставин позбавлявся державності, володів певною системою виховання, яке, передусім, ґрунтувався на

емоціональних витоках і цінностях. Вони були основою змісту виховного процесу, його головними принципами і вихідними положеннями. Сучасні системи отримали у часовому вимірі багато нових начал стосовно форм, змісту, методів навчання і виховання. Вони випливали із закономірностей суспільного розвитку і потреб. Але попри все принцип народності залишався ключовим, без якого неможливо творити сутність виховної системи етносу, народу, нації, наближеної до Людини.

Одним з видатних представників української педагогічної думки К. Ушинський зазначав, що суспільне виховання, яке зміцнює і розвиває в людині народність справляє сильний і благодатний вплив на розвиток суспільства, його мови, його літератури, його законів, словом, на всю його історію... народність є до цих пір єдиним джерелом життя народу в історії [1].

Ця ідея живила творчість багатьох поколінь українських просвітителів і будителів народного духу, на долю яких часто випадало йти в перших рядах, обстоюючи власну ідентичність, рідну мову, культуру, шкільництво. Інколи здається, що їхня життєдіяльність, належачи історії, має бути пошанована і поцінована, але не більше. Адже нова епоха, нові глобальні й національні виклики, ризики, потреби вимагають сучасних, новачій них знань, компетентностей, модерних технологій, креативного мислення. І все ж, не заперечуючи такі підходи, варто визнати, що хоча історія не терпить повторень, саме культурна спадщина народу, знання особливостей принципів і законів його життя в людському середовищі уможлиблює для майбутніх поколінь здатність оберігати і розвивати «себе», відігравати «свою» певну історичну роль. І всякий раз, коли народ у силу обставин утрачає свою культурно-історичну пам'ять, забуває про своє призначення, він стає непотрібним ні собі, ні людству і попадає під закони розкладу.

Тому важко уявляти, що сучасна вітчизняна освіта, виховна система зможе позитивно впливати на особистість, суспільство коли змінімізована увага до історичної правди, національних надбань, культурних досягнень власного народу, традицій, коли принцип народності залишений на задвірках педагогіки. Логічним у педагогічній теорії і практиці мають ставати ті напрями і стратегічні завдання культурно – освітньої політики, які впродовж більш як двох останніх десятиліть вироблялися, як програма дій, педагогічною громадськістю.

Насамперед це стосується положень, закладених в таких загальнонаціональних програмах як: Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»); Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті; Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. В останньому документі, схваленому Указом Президента України 25 червня 2013 р., зазначено, що «система освіти повинна забезпечувати

формування особистості, яка усвідомлює свою належність до Українського народу, Європейської цивілізації...» [2].

А національне виховання спрямовується на залучення громадян до глибоких пластів національної культури і духовності, формування у дітей та молоді національних світоглядних позицій [3].

Ніякі суспільно-політичні, соціальні, гуманітарні суперечності в Україні не можуть посягати на цю методологічну основу виховання нації, оскільки в ній закладені підвалини патріотичного, громадянського, морального й інтелектуального зросту. Бо минувшина для нас водночас є славою і трагедією, безцінним досвідом і гіркими уроками, але беззаперечним є те, що наша історія, діяння відомих і менш знаних, хоча й значущих українців, залишаються і на далеку перспективу життєствердними мотивами буття народу. Особливу цінність представляють ті ідеї, які будили і зміцнювали людський дух, національну гідність, виховували повагу до рідної землі, мови, віри, традиції. У цьому ряду видатних українців, які стали оберегом національної культури, рідномовної освіти, достатньо помітною і показовою величиною, знаходиться Сидір Воробкевич. Пройшло вже 110 років як не стало талановитого поета, письменника, композитора і громадського діяча, а його творчість зберігає свою актуальність, бо продовжує напувати сучасні покоління любов'ю до своєї землі, мови, пісні. Його знаменна пісня – вірш «Мово рідна» (1869 р.) користувалася у всі часи величезною популярністю, друкуючись в букварях, читанках, співанках для школярів.

*«Мово рідна, слово рідне, хто Вас забуває,
Той у грудях не серденько, але камінь має.
Як же мову ту забути, що нею учила
Нас всіх ненька говорити, ненька наша мила.
Ой, шануйте, поважайте ріднесеньку мову,
І навчайтесь розмовляти своїм рідним словом»* [4].

Відрядно, що після 1939 р. Незалежність України повернула на сторінки, передусім, дитячих книжок, цей вірш. Написаний у 33-річному віці, С. Воробкевич по-громадянському, з болем і надією застерігав дорослих і молодих українців від ігнорування рідного слова, вбачаючи в цьому велику людську гріховність. Бо «Хто ся вас стидає, / хто горнеться до чужого, / Того Бог карає; / свої його цураються, / В хату не пускають. / А чужії як заразу, / Чуму, обминають» [5].

З таким же пієтизмом, захопленням він говорив про значущість української народної пісні, закликаючи громаду вивчати її скрізь і всюди, вважаючи пісню талісманом й історією свого народу. Він був одним із тих небагатьох просвітників на Буковині й Західній Україні, які в другій половині 19 ст. з такою шаною і відповідальністю ставилися до рідного слова, пісенної спадщини. То були складні часи бездержавності, денациональних процесів,

неосвіченості більшості населення. До цього додавалися ще й тяготи раннього сирітства. У цьому контексті дуже важливо окреслити надзвичайну значущість у такій ситуації чинника родинного виховання. Переїхавши після смерті батька (Івана Воробкевича, священика, викладача філософії в Чернівецькому лицейі та духовній семінарії) в м. Кіцмань до дідуся й бабусі, Сидір Воробкевич разом із братом і сестрою, навчаючись у початковій школі, попали в родинне середовище, яке залишило глибокий слід у подальшій творчій і громадській діяльності. Його дід Михайло, перейнявши від свого батька багатства народного фольклору, думи, розповіді, оповідання про українське козацтво, видатних його чільників Гонту, Залізняка, зумів передати Сидору почуття любові до своєї землі, різноманітні знання про історію, культуру, віру рідного народу. Значний вплив на розвиток світогляду майбутнього поета і композитора мала бабуся Параскева, знаючи досконало пісенну, оповідальну народну творчість, вона обдаровувала молоді душі глибокою шаную до рідної мови, української пісні.

Це була велика школа родинного виховання, в якому авторитет і приклад для наслідування відігравали чималу роль в становленні особистості. Важливо, що така атмосфера унеможлилювала появу таких ситуацій, які б спричиняли формування в дітей емоційної, духовної, естетичної товстошкірості – основи для морально-етичних і громадських вад. Великий педагогічний принцип – «роби як Я», власний приклад, поведінка, світобачення дідуся і бабусі стали запорукою для творчого і морального зростання Сидора і Григорія Воробкевичів.

Аналізуючи подібні взаємини і підходи у виховному процесі, В. Сухомлинський так охарактеризував цю педагогічну методику: «Усі знають здатність дітей наслідувати те, що вони бачать у людях, які для них є авторитетом» [6]. «Кіцманський» період виховання для С. Воробкевича був значущим саме тим, що він напував дитинство й отрочество тими знаннями, красою, добром, правдою, повагою, які переросли у певний моральний ідеал і власне благородство, супроводжуючи його на шляху подальшої долі. Саме тоді в його характері, світосприйнятті, життєвій позиції закладалась велика культура народності, стаючи живильним матеріалом і світоглядним орієнтиром у часи навчальної, літературно-мистецької, громадської діяльності. Навчаючись у чернівецькій гімназії, духовній семінарії він почав писати вірші, створювати музику, а коли став священиком ретельно збирав фольклористичні й етнографічні матеріали у буковинських селах. Добра обізнаність народного життя, гімназійна й семінарська підготовка, основи родинного виховання, природні й набуті задатки до творчості сприяли його літературно-музичній і громадській діяльності.

На початку 60-х років 19 ст. у збірнику «Галичанин» Сидір Воробкевич друкує свої перші п'ять віршів, які навіяні почуттями до

рідного краю і об'єднувалися назвою «Думки з Буковини». Його захоплення літературою, поезією, передовсім українською, просвітницькою роботою з часом спонукають до видання першого буковинського альманаху «Руська хата», який появився на громадських засадах в 1877 р. зважаючи на тодішній напівкомуніальний стан українства Буковини, слабкий розвиток рідномовної освіти, доволі незначний і маловпливовий прошарок національної інтелігенції, принижений до побутового рівня статус української мови це видання, здійснене зусиллями Воробкевича, було неоціненним для культурно-просвітницького життя і національного розвою краю.

Найперше, «Руська хата» була справжнім українським альманахом, який насамперед популяризував твори буковинських українських письменників. Вони були надзвичайно значущими для утвердження авторитету української мови, презентації української ідеї, несли значний просвітницький капітал консолідували інтелігенцію.

По-друге, аналіз надрукованих творів Ю. Федьковича (драма-трагедія «Довбуш», «Явір», «Волошин», «О чом Дунай», «Де доля?»); С. Воробкевича («Нечай», «У степу», «Для мене однаково», цикл віршів «З нещасної Болгарії»); К. Устияновича («Молитва», «Шпиль високий полонини»); І.Мартиновича («Храм на Буковинській Русі»); А. Шанковського («Споминки про недавню бувальщину»), а також наддніпрянських письменників П.Куліша, Г.Барвінок засвідчують про висвітлення дуже широкого спектру національно-культурних, національно-визвольних, історичних, героїко-патріотичних, фольклорно-етнографічних, народнопісенних тем.

По-третє, поява таких видань виходила далеко за межі свого літературного призначення, оскільки стимулювалися, в силу закладених там ідей, процеси розвитку національного шкільництва, формування українського вчителства, його обізнаності й освіченості.

По-четверте, буковинська «Руська хата» заклала підґрунтя для нових літературних, педагогічних видань, а також появи громадських товариств, організацій, які стали відігравати помітну роль в суспільно-політичному і культурному житті краю.

У такому ж різноплановому вимірі можна оцінювати і діяльність С. Воробкевича, як педагога, письменника, композитора, священика, громадського діяча, просвітника, який ніс в народ знання, прогресивні ідеї, культуру.

Варто згадати, що С. Воробкевич разом з І. Мартиновичем був одним із засновників першого українського часопису, що виходив на Буковині 1870-1871 рр. і писаний в своїй основі на штучній церковнослов'янській мові. Показово, що ця подія стала знаковою не лише для української інтелігенції. Дуже тепло привітав першу українську газету М. Емінеску – видатний румунський поет і громадсько-культурний діяч, який знав українську мову, прихильно ставився до української культури, творчості М. Драгоманова,

І.Франка. зазначений факт є свідченням вияву толерантності, діалогічності культур, намаганням національної інтелігенції у ті непрості часи знати, розуміти, поважати один одного. Патріотизм Емінеску, любов до свого народу, його мови, історії, культури не були перепорою для визначення прав, свобод, гідності іншого народу. Будучи, за висловом Тудора Арgezі, «пречистим святим румунського вірша», богемним постом особливо для патріотично налаштованої молоді, Емінеску таким вчинком у ставленні до українського слова заслуговує шану і може слугувати повчальним прикладом для багатьох політиків, державних діячів і митців сучасної України.

Навернення до подібних історичних прикладів, аналогій формують умови, які є актуальними для нинішньої педагогіки, освіти, етнополітики. Адаже повчальні етичні норми в позиціях і діях людей не народжуються спонтанно, стихійно. Вони зазвичай підвладні певній логіці, причинно-наслідковим характеристикам виховання, самовиховання, впливам соціосередовища. Свого роду це є «випадковою невідповідністю», коли умови, характер освіти, суголосність із життям свого народу, рівень і зміст мотивацій, потреба самовизначення, прагнення пізнавати і знати інші культури, опертя на дух і принцип народності в життєдіяльності, творчості, громадській позиції визначають ество еволюції виховання особистості, її поведінкові норми.

Принагідно зазначити, що М. Емінеску багато в чому перекликається із життєвим шляхом С. Воробкевича, навчаючись у чернівецькій гімназії, Відні, беручи активну участь в студентських товариствах, займаючись громадською, літературною діяльністю, безперервно себе удосконалюючи самоосвітньою роботою, вивчаючи румунський фольклор, іноземні мови, культуру, філософію, релігію, історію. І якщо його перший вірш, написаний в Чернівцях, був присвячений пам'яті улюбленого вчителя румунської словесності Арона Пумпула, учасника революції 1848 року, то перші твори С. Воробкевича присвячені Буковині, а також історичному минулому України, написані потім впродовж більш як двох десятиліть – «Турецькі бранці» (1865), «Нечай» (1868), «Петро Сагайдачний» (1884), «Кочубей і Мазепа» (1891), безліч високохудожніх поетичних і музичних творів. Високо поцінював його творчість, особливо ліричну, громадянську поезію І. Франко, яка була «осяяна блиском щирого, глибокого, людського і народолюбного чуття». Тому беззаперечною характерною рисою творчої діяльності С. Воробкевича як літератора і композитора, педагога і громадського просвітника, була народність. Його народолюбство було надзвичайно природним і мелодійним, бо опиралося на ґрунт фольклорних джерел мудрості і краси. Він посправжньому сповідував великі педагогічні принципи природо- і культуровідповідності, які утверджували у свій час великі європейці

Песталоцці і Дістервег.

Навчіться, писав Дістервег, - поважати природу і землю, яку творець призначив вам для проживання. Коли-небудь Вас переселять на іншу планету, тоді ви будете вивчати також її, а поки-що варто оглянутись належним чином на цю землю. Якщо не зробити цього, то залишатимуться нерозумними, як і раніше [7].

До честі С. Воробкевича, він одержимо щиро любив свою рідну землю, народ, його самобутню культуру, материнське слово, які завжди для нього були особливо принадними, викликаючи замилювання і повагу. Народність у сприйнятті і творчості Воробкевича сприймалася навіть неукраїнським етнотипом як універсальна, загальнолюдська цінність. Недарма чимало його творів перекладено німецькою, болгарською, російською, а літературні інтереси, зміст оповідань, новел, нарисів сягали історичних, культурних сфер багатьох держав і народів («Нерон», «Клеопатра», «Шабля Сканденберга», «Іван Грозний» тощо).

Іншим важливим принципом, який визнавався і діяльнісно впроваджувався просвітником, митцем і педагогом, була полікультурність в її осучасненому розумінні. Знаковим є те, що він писав і творив трьома мовами, які він добре знав – українською, німецькою, румунською, ґрунтовно вивчав зарубіжну культуру. Написані ним відомі вокальні твори не лише на слова Т. Шевченка, але й на румунські вірші В.Александрі (понад 30 віршів), М. Емінеску, а його учнями були видатні музиканти-композитори Чіпріан Порумбеску і Ойзебіус Мандичевський. Добре обізнаний був також і з російською культурою та літературою, яку вивчав упродовж усього життя. У 1879 р. написав нарис про композитора М. Глінку, якого вважав батьком народної опери.

Опанування культурної спадщини, надбання інших народів с.Воробкевич вважав необхідністю й нагальною потребою, з допомогою чого він удосконалював себе функціонально, професійно, морально. Володів надзвичайно розвинутою мотивацією щодо власного самоудосконалення. Викладаючи спів у Чернівецькій духовній семінарії та гімназії, відчуваючи необхідність розвитку подальших професійних якостей педагога, він почав приватно здобувати музичну у Віденській консерваторії, зокрема у школі одного з відомих австрійських композиторів Ф.Крехна, званого органіста, автора багатьох підручників співів, теорії музики, гармонії, використовуваних у європейських країнах. Успішно склавши іспити, отримавши диплом хормейстера і вокального педагога, С.Воробкевич значно посилив свій творчий потенціал, пишучи пісні, псалми, хорові твори, оперети, мелодії для власних віршів, а також компетентнісну спроможність як педагога і викладача, на теологічному факультеті Чернівецького університету, в якому 1875 р. почав працювати. Цей факт є свідченням, що безперервне самоудосконалення, навчання

«впродовж життя» для нього стало життєвою нормою. Знання мов, культур, традицій європейських народів, різнобічність освіти й інтересів, природний талант і жага пізнання робили С.Воробкевича помітно. Творчою особистістю. З особливою увагою він ставився до народної культури, опрацюював усе нове, що появлялося в українській літературі, музиці. Відомий його сучасник О.Маковей писав, що за кілька років він вивчив українську літературну мову краще, ніж жоден з буковинців. Ним створена музика, хори на тексти Т. Шевченка, М. Шашкевича, І. Франка, Ю. Федьковича. це був поклик його душі, моральний обов'язок служити своєму народові, вірячи в його кращу долю.

Те, що Шевченко на Буковині став символом українського національного духу була заслуга і С.Воробкевича. у 1864 році в Чернівцях відбулося перше вшанування Кобзаря (на зібрані молодд. Гроші у церкві Св.Параскеви). О.Маковей пізніше наводить лист С. Воробкевича до О. Барвінського (1847-1926 рр., педагог, історик, гром.-пол. діяч) від 13 лютого 1867 р.: «Т. Шевченко нам просвітив дорогу, він нам показав, що наша мова здібна до відображення найглибших чувств і найглибших гадок» [8]. Показово, що в 1868 р. О. Барвінський також започатковує святкування у Львові роковим Шевченка. Значущість Т. Шевченка, рідного слова, української книжки для Буковини, особливо для виховання молодого покоління дуже добре усвідомлює С. Воробкевич уже в 60-і роках 19 ст. і хоча бездержавність нації, духовне закріпачення народу, німецькомовне соціокультурне середовище унеможлилювало в повній мірі служіння українській культурі, національному шкільництву, все ж він усвідомлював гостру потребу долучатися до виховання шкільної молоді. Як і Т. Шевченко під завісу життя взявся писати для української молоді «Буквар», так і С. Воробкевич пише українські твори, вірші-пісні для молодих людей, зокрема «Рідну мову», «Веснянку», «Осінь», «Колискову», «То наші любі високі Карпати» тощо. Створений ним репертуар у співаниках для початкової і середньої шкіл позитивно сприймався шкільною і батьківською громадськістю, зміцнював і утверджував національну ідентичність. Поруч з Ю. Федьковичем він своєю творчістю, громадською діяльністю всіляко підтримував і розвивав авторитет рідного слова, української літератури, музики, пісні і беззаперечно належав до кращих носіїв духу і чеснот українства.

«Буковинський соловей» (Ю. Федькович), про якого Смаль-Стоцький сказав, що він був першим, який поклав могучу, сильну, віковичну підвалину – рідне слово, а буковинська Русь вперше почула з його уст своє рідне слово... [9] , дуже радів успіхам Воробкевича, написавши йому щирого вірша.

Світи, батьку, світи світло, Бо я вже н встпю!

Світи правду, світи віру, Любоє і надію [10].

Із неменшою шанною і повагою зобов'язані оцінювати постать

С. Воробкевича наші сучасники, українське вчительство, який рідну мову поставив на почесний п'єдестал свого народу. Адже без рідної мови школа й освіта стають протиприродними, згадуючи сказане у свій час Володимиром Леонтовичем, що «чужомовна школа утворює повне розладдя»... [11].

Література

1. Ушинський К.Д. О народности в общественном воспитании: избр. пед. соч. / К.Д. Ушинський. – М.: Учпедгиз, 1945. – С. 66-67.
2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. Указ Президента України №344/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
3. Національна доктрина розвитку освіти. Указ Президента України №347/2002 від 17.04.2002 р. – К., 2002. – С. 140.
4. Воробкевич С.І. Рідна мова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.ukrcenter.com>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
5. Воробкевич С. Рідна мова. Вибр. поезії / Воробкевич С. – К.: Рад. письменник, 1964. – С. 222.
6. Сухомлинський В.О. Учитель і діти. В 5-ти т. / Сухомлинський В.О. – К.: Рад. школа, 1977. – Т.5. – С. 197.
7. Дистервег А. Учитель: избр. пед. соч. / А. Дистервег. – М.: Учпедгиз, 1956. – С. 331.
8. Попович О.О. Осип Маковей – критик та історик літератури / Попович О.О. – Чернівці: Рута, 2001. – С. 39.
9. Маковей О. Життєпись Осипа Юрія Гординського-Федьковича / Маковей О. – Л.: Наук. тов. ім. Шевченка, 1911. – С. 595.
10. Сидір Воробкевич – поет, письменник, композитор [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.ukrlib.com.ua/referats/printout/?php?id=177>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
11. Сірополко С. Історія освіти на Україні. – Л., 1937. – С. 174.

Филипчук Георгий Георгиевич – доктор педагогических наук, профессор, действительный член НАПН Украины
E-mail: andragogika@ukr.net

ПРИНЦИП НАРОДНОСТИ В ТВОРЧЕСТВЕ С. ВОРОБКЕВИЧА

Аннотация. В статье проанализированы принципы народности в творчестве Сидора Воробкевича. Акцентировано внимание на романтичности, эстетической сопоставимости с фольклорным образом народного певца-кобзаря Сидора Воробкевича. Обосновано, что характерной чертой творческой деятельности С. Воробкевича как литератора, композитора, дирижера, педагога и общественного просветителя, была народность. Отмечено, что его народолюбие было чрезвычайно естественным и мелодичным, поскольку основалось на фольклорных источниках мудрости и красоты. Он по-настоящему исповедовал педагогические принципы природо- и культуросообразности. Многогранная деятельность С. Воробкевича имела большое влияние на развитие национальной украинской культуры в Галичине и Буковине. Разноплановость деятельности писателя и общественного деятеля является образцом самоотверженной борьбы за права украинского

Ключевые слова: *Сидор Воробкевич, народность, народолюбие, патриотизм, природосообразность, культуросообразность.*

Filipchuk Georgiy – *Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of NAPS of Ukraine*

E-mail: andragogika@ukr.net

PRINCIPLES OF NATIONAL CHARACTER IN S. VOROBKEVYCH'S WORKS

Summary. *The article analyzes the principles of national character in the works of Sydor Vorobkevych. Attention is focused on the romantic, aesthetic comparability of national folk singer-kobzar S. Vorobkevych. There has been proved that a characteristic feature of S. Vorobkevych's works as a writer, composer, conductor, educator and public enlightener, was the national character. It is emphasized that his love to nation was very natural and melodic as was based on folk sources of wisdom and beauty. He truly professed the great pedagogical principles of nature and culture conformity. The multi-faceted S. Vorobkevych's activity had a great impact on the further development of Ukrainian national culture in Galicia and Bukovina. Diverse activity of the writer and public enlightener is an example of selfless struggle for the Ukrainian people rights in the educational, spiritual, cultural and social life in Bukovina.*

Key words: *Sidor Vorobkevych, national character, love to people, patriotism, nature and culture conformity.*

Bibliography

1. Ushins'kij K.D. O narodnosti v obshhestvennom vospitanii: izbr. ped. soch. / K.D. Ushins'kij. – M.: Uchpedgiz, 1945. – S. 66-67.
2. Nacional'na strategija rozvitku osviti v Ukraїni na period do 2021 r. Ukaz Prezidenta Ukraїni №344/2013 [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>>. – Zagol. z ekranu. – Mova ukr.
3. Nacional'na doktrina rozvitku osviti. Ukaz Prezidenta Ukraїni №347/2002 vid 17.04.2002 r: II Vseukraїns'kij z'їzd pracivnikiv osviti. – K., 2002. – s. 140.
4. Vorobkevich S.I. Ridna mova [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <<http://www.ukrcenter.com>>. – Zagol. z ekranu. – Mova ukr.
5. Vorobkevich S. Ridna mova. Vibr. poezii / Vorobkevich S. – K.: Rad. pis'mennik, 1964. – S. 222.
6. Suhomlins'kij V.O. Uchitel' i diti. V 5-ti t. / Suhomlins'kij V.O. – K.: Rad. shkola, 1977. – T.5. – S. 197.
7. Disterveg A. Uchitel': izbr. ped. soch. / A. Disterveg. – M.: Uchpedgiz, 1956. – S. 331.
8. Popovich O.O. Osip Makovej – kritik ta istorik literaturi / Popovich O.O. – Chernivci: Ruta, 2001. – S. 39.
9. Makovej O. Zhittepis' Osipa Jurija Gordins'kogo-Fed'kovicha / Makovej O. – L.: Nauk. tov. im. Shevchenka, 1911. – S. 595.
10. Sidir Vorobkevich – poet, pis'mennik, komozitor [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <<http://www.ukriib.com.ua/referats/printout/ php?id=177>>. – Zagol. z ekranu. – Mova ukr.
11. Siropolko S. Istorija osviti na Ukraїni. – L., 1937. – S. 174.